

1536 Kapellet på Ådal

Det er vel ingen som med sikkerhet kan si at det har vært ei kirke eller et kapell på Ådal. Men mye tyder på det, ellers ville vi ikke hatt de opplysninger som våre tidligere lokalhistorikere har tatt ned. Det har trolig ligget en eller annen tradisjonsfortelling tilknyttet Ådal. Noen mener at ei kirke må ha tilhørt Ådal sokn, som eksisterte i mellomalderen, altså frem til 1536. Og dersom det medfører riktighet at kirka er nevnt i jordboka til Olav Engelbrektson i 1520, må det i alle fall ha vært i det minste et lite kapell. Det heter seg at det på den tiden ble betalt "cathedraticum", en form for skatt som kirka måtte betale til Nidarosdomen. Likeledes ble det gitt offerpenger fra Ådal i 1548-49.

At Gerhard Schönning fra sin reise gjennom Stjørdalen sommeren i 1774 har nevnt ei kirke på Ådal, behøver ikke bety så meget. Gerhard Schönning, Ivar Åsen og andre "reisende" - som vår lokalhistorie så ofte refererer til som sannhetsvitner - har nok på linje med andre forbipasserende lett for å sluke mye gjennom et førstegangsinntrykk uten selvsyn, research og dokumentasjon. De fleste lar seg begeistre av det et eller annet lokalt bekjentskap formidler en sen kveldstime på en eller annen kro. Slik opplever vi det også i dag på lokale barer og puber, hvor kanskje kildene ikke alltid er like representative historisk sett. Det kan derfor bli vel mye Asbjørnsen og Moe. Men for all del, enhver tradisjonsfortelling inneholder noe - eller skjuler noe.

Det er klart at snart 500 år senere, er det ikke "synlige" spor etter ei kirke eller kirkegård. Dette kan på sin side være rimelig, men generelt burde det har vært noe. Respekten for de døde, for kirken og Gud i seg selv burde ha gjort at noe "overlevde". En har til alle tider hatt vanskelig for å benytte vigslet jord til andre formål. Rett nok tilsier tradisjonsfortellingen at kun to lik ble gravlagt, men dette synes vel også lite trolig. At fattigfolk gjennom alle tider tok til seg etter befinnende, lette i tentative gravhauger etter verdier, samt nyttiggjorde alt materiale for bygging eller brensel - er opplagt, og må i seg selv være en logisk forklaring på at alle "rester" er fjernet, men at "kirka" har så liten overlevelse gjennom manglende kilder og manglende tradisjonsfortellinger er underlig. Alt tyder derfor på at hele kirka og beboelsen der lengst oppe i Forradalen var et lite intermesso i vanskelige og harde tider. Grunnlaget var for lite på alle vis. Forklaringen er trolig at grenda og deler av dalføret døde eller flyttet ut, og ble lagt øde gjennom generasjoner.

Det kan også ha vært slik at Ådal kirke var et rent kapell, (ingen lettelseskirke) og derigjennom ikke hadde noen kirkegård / gravsted, men de døde ble bragt ned til Hegra. Det ville i så fall ha forklart hvorfor det ikke er "rester" verken fysisk eller muntlig tradisjonsmessig i forhold til vigslet jord.

Tradisjonsfortellingen vil ha det til at ringen i venstre døra på Hegra kirke skal ha vært dør-ringen fra Ådal kirke/kapell. En annen historie vil ha det til at ei dør fra kirka/kapellet var å se på Ådal gård. Lærer Peder Eysteinsen forteller i sine "Opptegetninger om Stjørdalen" at han under sin lærervirksomhet i Forradalen (før 1820) en gang så ei svært gammel dør på Ådal.

